

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

Integrovaný vědní základ 3 Výukový program

Vypracovaly: Barbora Kuchtová DiS.

Hana Kyprová

Markéta Kozáková

Obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Modelová příprava pro výuku na výstavě „Barevný podzim“

Téma: V lese

Ročník: 4. ročník ZŠ

VVC:

- učit děti pro ně novou a netradiční formou výuky
- poznávat nejčastěji se vyskytující stromy a keře v lese
- pracovat ve skupinách
- vést žáky k samostatné práci
- chápat rozdíl mezi lovnou zvěří a ostatními živočichy v lese
- docílit toho, aby si děti vážily lesa a celkově přírody okolo sebe

Pojmy opěrné: živočichové v lese, listnaté a jehličnaté stromy

Pojmy nové: smrk ztepilý, borovice lesní, tis červený, dub zimní, buk lesní, prase divoké, srnec obecný, liška obecná, jezevec lesní, veverka obecná, kuna lesní, zmije obecná, užovka hladká, ještěrka obecná, slepýš křehký

Místo realizace a časová dotace: šatna na Kejbalech (2x5min), učebna na Kejbalech(10min), les poblíž Kejbalů (50 min)

Časová dotace celkem: 90 min

SCÉNÁŘ VÝUKY:

Fáze výuky	Úlohy	Metoda, forma	Čas pro aktivitu	Pomůcky (druh, počet ks)	Poznámky,
Úvod: - organizace	Děti se jdou převléct do oblečení, kt. je vhodné do lesa		5 min	Vhodné oblečení	Učitel musí důkladně znát terén, do kt. s dětmi půjde, musí být připraven na jakékoli dotazy žáků +
- motivace	Viz příloha 1		5 min		použít žáky o bezpečnost i a chování v lese
- seznámení s cílem výuky		Rozhovor, diskuse	5 min		
Hlavní část					Žáci ke

<p>- opakování učiva Rozdíl mezi listnatými a jehličnatými stromy, Kdo žije v lese?</p>	<p>Zopakování učiva ze 3. třídy</p>	<p>Rozhovor + pracovní listy 1</p>	<p>15 min</p>	<p>Pracovní listy</p>	<p>každému stromu napíšete, zda je jehličnatý nebo listnatý</p>
<p>- nové učivo Umět pojmenovat stromy + živočichy v lese</p>	<p>Poznat stromy na základě pozorování, pomocí prac. listu umět určit zvířata i zvěř v lese</p>	<p>Pozorování + pracovní listy 2</p>	<p>20 min</p>	<p>Pracovní listy</p>	<p>Před pozorováními i vypracování prac. listů bude učitel vysvětlovat jak který živočich vypadá, čím se živí, atd. Viz příloha 2</p>
<p>-fixace nového učiva</p>	<p>Obkreslení kůry stromů, sběr přírodnin patřících ke stromům v lese</p>		<p>10 min</p>	<p>Papíry, uhlí - černý+hnědý</p>	
<p>- aktivity k probíranému učivu</p>	<p>Ekohra - viz příloha 3 Obkreslení kůry stromů</p>		<p>10 min</p>		

Shrnutí	Komentáře k obrázkům dětí, nové učivo ještě prohloubit pomocí zadání referátu na téma: Které zvíře v lese je pro mě zajímavé a proč?		10 min		Zhodnotit uplynulou vyuč. hodinu, pochválit děti, že se snažily
Organizace	Převléknout se		5 min		

Literatura:

1, KHOLOVÁ H., HÍSEK K., KNOTKOVI I. a J.. *Přírodověda 4.* 1. vyd. Všeň: Alter, 1995. 56 s., s. 9-24, ISBN 80-85775-34-4.

2. Obrázky dostupné z WWW: <http://images.google.cz/>

Rozpracování scénáře:

ÚVOD

Společně s dětmi se sejdeme venku na zahradě Kejbaly, již všichni převléknutí do sportovního oblečení. Děti se posadí na židle v učebně a poslouchají, co všechno je dnes čeká.

HLAVNÍ ČÁST

Opakování

Děti dostanou od paní učitelky pracovní list. Jejich úkolem je přiřadit stromy k listnatým nebo jehličnatým. (učivo předchozího ročníku).

Nové učivo

Na pařezu paní učitelka vysvětlí rozdíl mezi zvířaty a zvěří v lese. Vysvětlí dětem, kdo je myslivec, hajný i polesný a co dělají. Děti poznávají stromy na základě pozorování, také vypracují pracovní listy, na kterých mají přiřadit jméno zvířete či zvěře na obrázku.

Fixace

Děti přinesou paní učitelce přírodniny, které nasbíraly a výkresy, které si mezi sebou zhodnotí.

SHRNUÍ

Hodnocení a závěr

Společně s dětmi se posadíme do kruhu. Každý ukáže popořadě svůj výkres a poví, jakému stromu kmen patří a zařadí jej do jehličnatých nebo listnatých stromů a poté poví, jak se strom jmenuje.

Každé dítě následně řekne, co se mu během výuky nejvíce líbilo, co naopak ne, co nového se dozvědělo.

Paní učitelka děti pochválí, jak pěkně pracovali, čím ji mile překvapily a dodá. Děti dostanou úkol, který mají přinést na příští hodinu, která ale už bude ve škole.

Příloha 1 - motivace výuky:

Střední Evropa, tedy i naše země, byla původně pokryta porosty smíšených lesů. Člověk však do prostředí lesa zasáhl a pozměnil je. U nás to bylo například vysazování rychle rostoucích, ale jednotvárných smrkových lesů. V takových porostech se rychle šíří živočišní škůdci. Také vichřice může způsobit ve smrčínách rozsáhlé vývraty a v borovém lese polomy. Nejnovější poznatky ukazují, že nejvýhodnější pro naše oblasti jsou smíšené porosty. Takové porosty tvoří rostlinná společenstva o několika patrech. Suterén lesa tvoří lesní půda, odkud mohutné „potrubí“ kořenů čerpá vodu a živiny. Zde je také odpadové hospodářství lesa. V lese nic nepřijde nazmar. Přízemí smíšeného lesa tvoří lesní podrost: trávy, mechy, kapradiny, houby i byliny. Dále následuje keřové a stromové patro. Střechou lesa je klenba stromových korun. Lesy jsou vlastně „zelené plíce“ krajiny.

Příloha 2 - nové učivo - živočichové v lese

Př. Prase divoké

- je všežravec, většinu potravy si opatřuje rytím v zemi. Má k tomu skvěle přizpůsobený rypák a velmi jemný čich. Živí se lesními plody, kořínky, na polích vyrývá brambory a řepu, někdy se pase na mladé trávě. V půdě vyhledává tučné larvy a kukly hmyzu, plže, ale nepohrdne ani hnízdem mladých myšek, vajíčky hnízdících ptáků nebo zdechlinou. Bachyně (samice) je velmi pečlivá matka. O svá pruhovaná mlád'ata se neustále stará a zuřivě je brání. Mlád'ata rodí do hnízda, které si vybuodovala ze slámy nebo ze suché trávy. Bachyně je nejprve kojí, později vodí a učí je

hledat potravu. Divoká prasata mají mohutné zuby. Špičáky z horní čelisti se obracejí obloukovitě vzhůru, v dolní čelisti rostou rovně. Divočák má tak v tlamě strašlivou zbraň, čtyři ostré zuby, které starým kusům hrozivě vyčnívají z tlamy.

Otázky:

- 1.) Co znamená, že prase divoké je všežravec?
- 2.) Popiš, jak prase divoké vypadá. Potkal jsi se s ním někdy?
- 3.) Jak vypadají mlád'ata?
- 4.) Může napadnout ostatní zvěř žijící v lese?

Pracovní listy 1:

Stromy jsou důležitou částí naší krajiny. Nejenom, že jsou plicemi země, ale také zadržují v krajině vodu a tím zamezují záplavám. Zkus správně rozdělit tyto stromy na jehličnaté a listnaté:

Pracovní listy 2:

Spoj správný název s obrázkem, vyškrtni obrázek, který do lesa nepatří:

A) smrk ztepilý B) bříza bělokorá C) jedle D) tis červený E) Borovice kleč

A) jabloň mnohokvětá B) dub zimní C) smrk ztepilý D) buk lesní E) lípa srdčitá

A) prase domácí B) prase divoké C) srnec obecný D) lasička obecná E) kuna lesní

A) prase domácí B) zajíc polní C) králík domácí D) kuna lesní E) veverka obecná

A) užovka hladká B) mlok skvrnitý C) slepýš křehký D) zmiije obecná E) ještěrka obecná

A) veverka obecná B) mlok skvrnitý C) ještěrka obecná D) zmiije obecná E) užovka hladká

A) prase divoké B) jezevec lesní C) kuna obecná D) liška obecná E) lasička hranostaj